

Agendapunt : 06.
Voorstelnummer :
Raadsvergadering : 14 april 2016
Naam opsteller : Dimitri Druiven
Informatie op te vragen bij :
Portefeuillehouder(s) :
Zaaknummer : BB16.00171
Registratienummer : RAAD160023

Onderwerp: Effectuering precariobelasting op kabels en leidingen

Aan de raad,

Beslispunt:	– De raad besluit: – in te stemmen met het effectueren van de "Verordening precariobelasting buizen, kabels, draden of leidingen 2016"; – in 2016 € 2.045.000,- van de aan de verordening verbonden opbrengsten toe te voegen aan de algemene reserve; – vanaf 2017 tot en met 2026 jaarlijks € 1.645.000,- van de aan de verordening verbonden opbrengsten toe te voegen aan de algemene reserve; – vanaf 2017 tot en met 2026 jaarlijks € 400.000,- van de aan de verordening verbonden opbrengsten toe te voegen aan de egalisatievoorziening rioolheffing; – vanaf 2016 tot en met 2026 jaarlijks € 10.000,- van de aan de verordening verbonden opbrengsten te reserveren voor aan de uitvoering verbonden proces- en gerechtskosten; – de bij dit voorstel behorende begrotingswijziging vast te stellen.
--------------------	---

1. Waar gaat dit voorstel over?

Voor belastingjaar 2016 heeft uw raad de Verordening precariobelasting buizen, kabels, draden of leidingen 2016 vastgesteld. Aan dit besluit is verbonden dat aan uw raad nog een voorstel voor de werkelijke uitvoering wordt voorgelegd. Aan uw raad wordt voorgesteld de verordening uit te voeren zoals vastgesteld en de hier aan verbonden opbrengsten te gebruiken om de meerjarige tariefstijging voor de rioolheffing te temperen en storting in de algemene reserve.

Raadsbesluit 10 december 2015

Ons college heeft in 2015 het initiatief genomen om een onderzoek uit te voeren naar de mogelijke invoering van precariobelasting op kabels en leidingen. Dit mede naar aanleiding van vragen uit uw raad. Hierbij was de insteek om de eventuele inkomsten aan te wenden ter vermindering van de netto schuldpositie. Op het moment van besluitvorming door uw raad was dit onderzoek nog niet afgerond. Om deze reden is in december 2015 voorgesteld de verordening 2016 al wel vast te stellen onder voorbehoud van uitvoering. Op deze wijze kan het volledige belastingjaar 2016 in de heffing worden betrokken als op een later tijdstip wordt besloten om daadwerkelijk tot uitvoering over te gaan.

Het inmiddels afgeronde onderzoek is uitgevoerd op initiatief van de gemeenten Heerhugowaard, Langedijk, Alkmaar en Bergen. Deze gemeenten zijn allen deelnemer van de Gemeenschappelijke regeling Cocensus welke het onderzoek heeft gefaciliteerd in samenwerking met het adviesbureau Van den Bosch en Partners.

Uitgangspunten onderzoek

Onderzocht is welke partijen mogelijk als belastingplichtig zijn aan te wijzen in de zin van de verordening en in welke mate belastbare voorwerpen aanwezig en belastbaar zijn. Deze partijen zijn geïnventariseerd inclusief gegevens over de lengte van de in gemeentegrond gelegen netwerken. Daarbij is onderzocht of er juridische belemmeringen zijn die de heffing in de weg zouden kunnen staan.

Vooraf de aanwezigheid van eventuele juridische belemmeringen is van belang. Kort samengevat kan geen precariobelasting over 'het hebben van voorwerpen' worden geheven indien deze voorwerpen moeten worden gedoogd of een recht ontleend kan worden aan een overeenkomst.

Uitkomst onderzoek

Uit het onderzoek komt naar voren dat het heffen van precariobelasting in ieder geval mogelijk wordt geacht van twee partijen. Voor de overige partijen is vooralsnog een belemmering aanwezig ingevolge een overeenkomst waardoor zij niet in de heffing kunnen worden betrokken. Gelet op de openbaarheid van dit voorstel en de belastingwetgeving worden de partijen niet benoemd.

Lastenverzwaring voor de inwoners?

De twee partijen waarbij heffing mogelijk is hebben op grond van regelgeving geen mogelijkheid de precariobelasting als zodanig specifiek aan de huishoudens door te berekenen. De kosten die voor netbeheerders voortvloeien uit de precarioheffing worden omgeslagen over alle aansluitingen in het verzorgingsgebied. Deze systematiek brengt met zich mee dat de inwoners van Bergen al meebetalen aan precariobelasting die in andere gemeenten wordt geheven. De omstandigheid dat in Bergen nog geen precariobelasting wordt geheven, doet daar niets aan af. Om deze reden zal de heffing een niet of een nauwelijks te becijferen invloed hebben op de huidige doorbelasting.

De partijen die wel de mogelijkheid hebben om specifiek aan huishoudens door te berekenen worden vooralsnog niet in de heffing betrokken vanwege de eerder genoemde juridische belemmeringen.

Mogelijke afschaffing

De heffing van precariobelasting op kabels en leidingen is al geruime tijd onderwerp van discussie en mogelijke afschaffing in de landelijke politiek. Om deze reden zijn eerdere initiatieven uit uw raad om tot heffing over te gaan ontraden. Totnogtoe is echter geen wetsvoorstel aan de kamer voorgelegd. Dit heeft aanleiding gegeven om het genoemde onderzoek uit te voeren.

Onlangs heeft de minister van Binnenlandse Zaken aangegeven nog in 2016 met een wetsvoorstel te komen. Dit voorstel moet er in ieder geval voor zorgen dat de tarieven voor precario op nutsnetwerken vanaf 2017 niet verder oplopen en het aantal gemeenten dat deze vorm van precario heft, niet verder stijgt. Het wetsvoorstel zal uitgaan van afschaffing, maar biedt gemeenten nog tien jaar de mogelijkheid om maximaal het op 1 januari 2016 in hun gemeente geldende tarief te hanteren. De mogelijke afschaffing en maximering van het tarief heeft als bijkomend effect dat de stijging van toekomstige doorbelasting zoals genoemd onder het kopje "lastenverzwaring" wordt voorkomen.

Omdat de afschaffing al geruime tijd wordt verwacht is het de insteek van het onderzoek naar de heffingsmogelijkheden geweest om de eventuele inkomsten als niet structureel te bezien. Deze gedachte blijft bestaan in het licht van de recente ontwikkeling. Uitgaande van het aangekondigde wetsvoorstel kan de heffing vanaf 2017 nog maximaal 10 jaar worden uitgevoerd. Hierbij dient worden aangetekend dat deze termijn mogelijk kan worden bekort bij een grotere hervorming of verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

Opbrengsten

Uitgaande van de ontvangen opgave van metrages van de grootste partij, en het voor 2016 vastgestelde tarief van € 3,50 per meter, zal de opbrengst naar verwachting € 2.055.000,- per jaar bedragen. De opgave van de andere partij wordt medio maart verwacht maar zal naar verwachting in sterk ondergeschikte verhouding staan tot genoemde opbrengst. Zodra de opgave is ontvangen wordt u daarvan op de hoogte gesteld en wordt dit via een addendum op het raadsvoorstel met gewijzigde begrotingswijziging aan uw raad toegezonden.

Doelbestemming I: tempering tariefstijging rioolheffing

Gelet op het tijdelijke karakter van de opbrengsten wordt voorgesteld om een gedeelte van de opbrengsten aan te wenden om de meerjarige tariefstijging voor de rioolheffing te temperen. Van 2017 tot en met 2026 wordt hiervoor jaarlijks € 400.000,- van de extra inkomsten gestort in de egalisatievoorziening rioolheffing. Hierdoor wordt het mogelijk het tarief jaarlijks met 1,5% te laten stijgen tot een kostendekkend tarief in 2028. De storting wordt vanaf 2017 ingezet omdat een storting in 2016 geen invloed meer heeft op het geldende tarief.

Een overzicht met de, op basis van nu beschikbare gegevens, verwachte meerjarige gevolgen voor het tarief rioolheffing is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Doelbestemming II: verlaging schuldpositie en mogelijke dekking incidentele grote uitgaven

Voorgesteld wordt om in 2016 € 2.045.000,- van de opbrengsten toe te voegen aan de algemene reserve. Gelet op de storting in de voorziening rioolheffing vanaf 2017 wordt voorgesteld om vanaf 2017 tot en met 2026 jaarlijks € 1.645.000,- aan de algemene reserve toe te voegen.

Van de voorgestelde toevoeging aan de algemene reserve kan jaarlijks worden bepaald of deze gelden worden gebruikt ter verlaging van de schuldpositie en/of ter dekking van incidentele grote uitgaven.

Door toevoeging aan de algemene reserve wordt voorkomen dat deze tijdelijke inkomsten onderdeel gaan uitmaken van het begrotingssaldo en daardoor abusievelijk ingezet worden als dekking voor structurele uitgaven.

Doelbestemming III:

Voorgesteld wordt de resterende € 10.000,- te reserveren voor de jaarlijks te verwachten proces- en gerechtskosten. Gelet op ervaringen van andere gemeenten en de bereidheid van partijen tot procederen is dit een reële verwachting.

Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat de opbrengsten tot en met 2026 kunnen worden gerealiseerd.

Huidige tariefstelling.

Landelijk wordt voor deze heffing gemiddeld een tarief van € 2,25 per strekkende meter gehanteerd. In de omliggende gemeenten varieert dit tussen € 2,25 en € 3,63. In de verordening 2016 is het tarief vastgesteld op € 3,50 per strekkende meter. Gelet op het aangekondigde wetsvoorstel, waardoor toekomstige verhoging niet meer mogelijk is, wordt ontraden om een lager tarief vast te stellen.

Opheffen belemmeringen overige partijen

Zoals vermeld kan op dit moment niet van alle partijen precariobelasting worden geheven ingevolge een (duur)overeenkomst. Als gevolg van de in 2014 vastgestelde Algemene verordening ondergrondse infrastructuur (hierna: AVOI) wordt onderzocht in hoeverre deze overeenkomsten in stand moeten blijven en in hoeverre de heffing van precariobelasting wenselijk is.

Hierbij wordt gekeken naar het mogelijk ontstaan van nadeel op andere fronten. Bijvoorbeeld indien kabels en leidingen op initiatief van de gemeente moeten worden verlegd. Indien toekomstig andere partijen alsnog in de heffing kunnen worden betrokken zal dit tijdig en inclusief de financiële gevolgen worden gemeld in de reguliere onderdelen van de budgetcyclus.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij “ja” zegt?

Aan uw raad wordt voorgesteld om in te stemmen met de effectuering van de Verordening precariobelasting buizen, kabels, draden of leidingen 2016.

Voorgesteld wordt om in 2016 € 2.045.000,- van de aan de verordening verbonden opbrengsten toe te voegen aan de algemene reserve. Daarbij wordt voorgesteld om vanaf 2017 t/m 2026 jaarlijks € 400.000,- van de extra inkomsten te storten in de egalisatievoorziening rioolheffing om de stijging tot kostendekkend tarief geleidelijk te laten verlopen met circa 1,5% per jaar en € 1.645.000,- toe te voegen aan de algemene reserve.

Voorgesteld wordt de bij dit voorstel gevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

- ☒ raadsbevoegdheid:
- ☒ kaderstellend:

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

De instemming van uw raad heeft geen juridisch gevolg omdat de verordening reeds is vastgesteld.

Regionale samenwerking

- ☒ vindt plaats met gemeenten/via gemeenschappelijke regeling: De gemeenten Langedijk en Alkmaar hebben naar aanleiding van het onderzoek inmiddels een verordening vastgesteld. De gemeente Heerhugowaard heeft een voorstel in voorbereiding. De uitvoering van de verordening vindt plaats binnen de Gemeenschappelijke regeling Cocensus.

Burgerparticipatie: nee, zonder overleg met adviseurs burgerparticipatie

Externe communicatie: nee, zonder overleg met communicatieadviseurs

Extern overleg gevoerd met: Cocensus, Van den Bosch en Partners

5. Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?

Voorliggend voorstel gaat uit van effectuering van een eerder door uw raad genomen besluit. Indien uw raad niet instemt bestaat de mogelijkheid om de heffing in zijn geheel niet uit te voeren. In dit geval dient uw raad een besluit tot intrekking van de verordening te nemen.

Uw raad heeft ook de mogelijkheid om een lager dan nu vastgesteld tarief vast te stellen. Hiertoe dient een besluit tot wijziging van de verordening en een bijbehorende te worden genomen. Het is niet mogelijk om een hoger tarief vast te stellen.

Op grond van het budgetrecht kan uw raad besluiten een andere bestemming dan voorgesteld te geven aan de opbrengsten. Hiertoe dient een gewijzigde begrotingswijziging te worden vastgesteld.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

Na instemming en besluitvorming worden de aanslagen 2016 nog in 2016 verstuurd. Bij de onderdelen van de budgetcyclus wordt de voortgang op het realiseren van de begrote inkomsten gemeld en vindt, op basis van realisaties en prognoses, eventuele bijstelling van de begrote opbrengsten plaats.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?

De opbrengsten precariobelasting worden gerealiseerd binnen programma 7 in de programmabegroting en zullen naar verwachting jaarlijks € 2.055.000,- bedragen. De egalisatievoorziening rioolheffing maakt onderdeel uit van programma 5. De algemene reserve en uitgaven precariobelasting, proces- en gerechtskosten zijn binnen programma 7 opgenomen. In onderstaand overzicht zijn de voorgestelde overheveling en storting weergegeven.

	2016	2017	2018	2019	2020
Extra inkomsten precario op leidingen 2016 t/m 2026	€ 2.055.000	€ 2.055.000	€ 2.055.000	€ 2.055.000	€ 2.055.000
Storting algemene reserve	€ 2.045.000	€ 1.645.000	€ 1.645.000	€ 1.645.000	€ 1.645.000
Extra uitgaven kosten proces- en gerechtskosten	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Extra storting in voorziening rioolheffing	€ 0	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Effect op begrotingssaldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit? N.v.t.

Risico's

☒ overige risico's:

Zoals benoemd wordt de heffing van twee partijen mogelijk geacht. Dit is gebaseerd op de juridische beoordeling van de overeenkomsten tussen deze partijen en de gemeente. Deze (duur)overeenkomsten zijn in het verleden afgesloten tussen toenmalige bedrijven en de voormalige gemeenten voorafgaand aan de fusie. In veel gevallen heeft ook (rechts)opvolging plaatsgevonden bij de bedrijven. Dit maakt het niet altijd eenvoudig om te beoordelen of een overeenkomst en eventuele belemmeringen op dit moment nog van kracht zijn. De interpretatie van overeenkomsten zorgt veelvuldig voor bezwaar- en beroepsprocedures. Uit de juridische beoordeling van de overeenkomsten in relatie tot recente jurisprudentie blijkt dat de partijen in de heffing kunnen worden betrokken. Omdat de jurisprudentie nog in ontwikkeling is blijft echter een gering risico aanwezig dat opgelegde aanslagen worden vernietigd of verlaagd.

Als de opgelegde aanslagen worden vernietigd betekent dit dat de storting in de rioolvoorziening die in 2017 wordt gedaan dan eenmalig uit de algemene reserve moet worden betaald en dan incidenteel is in plaats van 10 jaar. Hierdoor zal het tarief rioolheffing weer sneller stijgen. Verder zal de voorgestelde jaarlijkse storting in de algemene reserve geen doorgang kunnen vinden.

☒ opgenomen in het risicomanagementsysteem (Naris): Na instemming van uw raad zal bovengenoemd risico worden opgenomen in het risicomanagementsysteem.

8. *Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?*

Door het effectueren van de verordening kan invulling worden gegeven aan de in het coalitieakkoord 2014-2018 omschreven wens om de woonlasten zo laag mogelijk te houden. Het gedeeltelijk aanwenden van de opbrengsten zorgt voor een significante tempering van de meerjarige tariefstijging voor de rioolheffing.

Bijlagen:

- raadsbesluit;
- begrotingswijziging;
- memo achtergronden precariobelasting, gevolgen tarief rioolheffing en schuldpositie;
- kamerbrief minister Binnenlandse Zaken inzake precariobelasting d.d. 10 februari 2016.

Bergen, 15 maart 2016

College van Bergen

M.J. Pothast
secretaris

drs. H. Hafkamp
burgemeester